

B.IV. 2540 / 11.sz. é. /
1933.

kai jogai gyakorlásának ugyanilyen tartama felfüggesztésére, mint mellék-
büntetésre ítéli,

a szabadságvesztésbüntetésből a vádlott előzetes letartóztatá-
sával a Btk. 94/a alapján két/2/ hónapot és kilenc/9/ napot kitöltöttnak
veszi.

A szabadságvesztésbüntetést megkezdésének napjától, a hivatal-
vesztést és a politikai jogok gyakorlásának felfüggesztését a szabadság-
vesztésbüntetésnek vagy a szabadságvesztésbüntetés elévülésének befejező-
désétől kell számítani.

A kir. törvényesék Péter Elemér vádlottal szemben a büntetés
kiszabását az 1921. III. tc. 12/a alapján mellőzi.

A vádlottak a Bp. 480 és 481/a cikkében kötelesek az eddig
felmerült bűnügyi költség fejében 16 P. 34 fillért egyetemenlegesen, az
ezután felmerülő bűnügyi, valamint a rejtortási költségeket külön-külön
az államkincstárnak megtéríteni.

A kir. törvényesék Tolnai Lajos vádlottat az ellene az 1921.
III. tc. 15.1 bek. Utkövetés és a 25.1 bek. 3 pontja szerinti "1921" az
ellen és társadalmi törvényes rendjének erőszakos felforgatására és meg-
szerrisítésére irányuló büntetői címén, valamint az ezzel kapcsolatosan
a Btk. 176/a-ban meghatározott megánosok elleni erőszak büntetői címén,

továbbá a hirdetményileg idézett, távollévő Péter Elemér vád-
lottat az ellene az 1921. III. tc. 15.1 bek. Utkövetés az ellen és társadalmi
törvényes rendjének erőszakos felforgatására és megszerzésére irányuló

B. XIV. 2548 / 11. sz. sz. /
1933.

Antal munkanélküli közművessegéd, pestorszábi lekos Annak a csoportnak a vezetője, amelyben Pittersberger Antal dolgozott. Goldstein Gábor Arnold volt. Ebben a csoportban dolgoztak Tolnai Lejos és Péter Elemér vállaltak is. -

Az 1933. évi február hó 9. napján a szent bányában sztrajküzemelés történt. Az egyik sztrajk bevonult és a bevonulás az ott dolgozó Pittersberger Antalt maga eléteremtette és ezen bevonulás következtében Pittersberger Antalt börténbe hurták ki. A teretést a sztrajktelep felügyelői kora rendezte. Önkéntes adományokat gyűjtöttek, ebből fedezték a teretési költségeit, a megmaradt összeget pedig átadni szándékoztak az Országosnak.

A teretés 1933. évi február hó 15. napjának délután 4 óráig volt kitűzve a pestorszábi körzetben. A teretésen megjelent a szent bányás telep teljes munkás létszáma. Kiszep és Pestorszábi munkanélküli munkásoknak nagyobb tömege, úgyhogy a teretésen megjelentek az ár körülbelül 1000 főnyi lehetett, amelyből körülbelül 200 kiszepi volt. Kiszepiek külön vonultak fel a teretésre míg a többiek a teretésben egyenként gyülekeztek. Kiszep csoporttal vonult fel Péter Elemér vállalt, míg Tolnai Lejos vállalt egyedül ment a teretésre, a teretés idejére. -

A teretés a római katolikus egyház sztrajkteretése szerit lett megteretve. A sztrajkteretés egy ideig csöndben folyt le, csak a végén hangzott fel egy-egy morgásszerű körbeszóllás, hogy "le a papokkal, nem kell nekünk pap teretés, proletár teretést akarunk." - Különösebb kellemtelenség azonban az egyházi sztrajkteretés alatt nem keletkezett, mindazonáltal

7/2/46

IV. 2548
1933. / 11.3-6a.

A szentkereszt szerzetést végül papigyekezték a szerzetést minél kevesebb befolyással és területtel beszélték meg a mondtak felett felett.

Az egyházi szerzetesi befolyás és a pap elítélése után következtek a bucsuristák. A első bucsuristák beszédét Goldstein Gábor építő munkafelügyelő mondta, aki a pestszenterzsébeti bányamunkások nevében bucsuristák el az elhunytak. Ez a beszéd rendez nyugodt hangzamban lett elmondva és ettől semmiféle kalamatlanság nem származott.

A következő szónok Brezsa Géza volt, aki a kisperti bányamunkások nevében mondta bucsuristát. Ez a beszéd is volt legelő.

A harmadik szónok Tolnai Lajos ^{válalkotás} volt, aki a székelykeresztbányai építőmunkások nevében mondta bucsuristát. Ez a beszéd már végfelel annak a kultúrának, amely Tolnai Lajost a proletárdiktatura alatt elkövetett bűncselekménye miatt annak idején börtönbe juttatta.--

Tolnai Lajos halotti beszédét ezzel kezdte, hogy: "Kedves munkás társam, kedves szaktársam, téged a kizárt építőmunkások nevében bucsuristák.....te is a nélkülözés, nyomor, a burzsoázia halottj: vagy, mert a burzsoázia szeméjében kellett meghalnod.....a nyomor miatt kerül-tél ide, hogy egy falat kenyérral többet tudj enni szentfelelnek..... a burzsoázia áldozata vagy." A vádlett ebben a hangzamban megtartott beszé-
dét ezzel fejezte be, hogy: "ne félj, halálotat megbosszúljuk!"

Már a tanács kezdetén egy körülbelül 30 főből ^{álló} álló kollektívában elhelyezkedett ugynevezett ifjú munkás csoport kezdett fikt. beszélni

Ebből a csoportból hangzottak el a papok és az egyházi

2548

B. XIV / 11. sz. árn.
1933.

teretős ellen egyes kiszórásnok, - amelyek azonban kellemtelenségé nem fejttek. Ellenben Tolnai Lajos beszéde alatt az eddig megát türtörtető csoport elkerdte a komolyabb fáktelenkedést, a beszéd alatt egymás után hangzottak el "Le a burzsoáziával! Eljen a proletár diktatúra! Le a papokkal! Pfuj, pfuj!" szavakból álló irgató szavak. A irgató kiabáláson kívül azonban egyéb nem történt.-

Tolnai Lajos beszédének befejezése után hirtelen a sírhoz ugrott az eddig egészen elkülönült Péter Elemer és kiabálva a proletár diktatúrát és a sovjet uniót állítva az Internacionálé éneklésébe kezdett, amely jelre az eddig is tüntető ifju munkás csoport teljes erővel az Internacionálé éneklésébe kezdett, majd ennek befejezése után a "Fel szocialisták" című indulót énekeltek.-

A teretből a tömeg legnagyobb része, különösen pedig a komoly munkás emberek rendszeren az eloszolva eltávoztak és szerriféle tüntetésben részt nem vettek.- Ezek között az eltávoztak között volt Tolnai Lajos váplott is. Ellenben egy körülbelül 100 főnyi tömeg az Internacionálé éneklése mellett Pesterszobton a Vöröskereszt után át felvonult és nagy tüntetést rendezett. Amikor a tömeg a Lehel uccs sarkára érkezett Péter Elemer hirtelen megállította a menetet és az éppen akkor jövő villamos megállására hívta fel a tömeget. A tömeg lepett az alkalmon, 30-40 ember a villamos elé állott, Péter Elemer karolengtással megállította a villamost, amelynek áramszedőjét hirtelen kötéllel lehúrták, úgy hogy azt tovább vezetni nem lehetett. Péter Elemer egy villamosról szerzett csatló rúddal fenyegetőzve

1/2/44

B. IV. $\frac{2548}{1933}$ / 11. sz. sz.

kergette ki az utcákat a kocsai belsőből, majd az utcák tévózása után a tömeg kövekkal beszúrta a villamos ablakait, a pótkocsit pedig kioklétva felfordította. A robbolás elvégzése után a tömeg a közlekedő rendőr láttára szétszóródva elfutott.

A megindult rendőri nyomozás Tolnai Lajos vádlottat kinyomozta, Péter Eleknek ellenben sikerült megszöknie. -

II.

Tolnai Lajos vádlott a főtárgyelésen nem ismerte el bűnösségét, tagadta a vádlógyávként tett büncselekmény elkövetését. Tagadta a vádlott, hogy kommunista mozgalomban tevékeny részt vett volna, ilyen mozgalommal nem kereskedett, nem vezet, ilyenben részt nem vett, ilyenről nem is szerzett hitelt érdemlő tudomást. Beismerte a vádlott, hogy a című "Közvetítő" körlevele testvérek nevében bucsuztatás el az elhunytat, a bucsuztatásban azonban nem beszélt sem a burzsoáziáról, sem a bosszuról. -

Főtárgyelési tagadásával szemben a vádlott a rendőrség előtt történt kihallgatás alkalmával beismerte, hogy beszélnék a szöveg azt volt: "kedves munkatársam, kedves szaktársam, te is a nélkülözés, a nyomor miatt kerülsz ide, ezért, hogy egy félét kenyérrel többet tudj kovácsolni szeretteidnek, ezért kellett elpusztolnod. Kijelentette a vádlott, hogy a halott megbosszulásáról említést tehetett, azonban arról visszamenlőleg nem tudott. -

Vádlott a vizsgálóbíró előtt a rendőrségen tett vallomását teljes egészében fenntartotta, annak kijelentése mellett, hogy vallomását önként tette meg.

B. IV. $\frac{2548}{1933}$ / 11. sz. km.

Válott főtárgyelési tevédsége dacára veie szerben a tényállás bizonyítottnak mutatkozott első sorban Hájja István főtárgyelési előadásával, amely szerint a válott sz. elhunytól, mint a burzsoázia áldoztájáról emlékezett meg, s kinek helyét majd meg fogják beszélni.

Bizonyítéskul szolgált továbbá a Tolnai Lejossal szerben megállapított tényállásnál Walter Vilmos, Walter György, Gábor Goldstein Arnold, Geleits Ildor, Huszár Ferenc, Sárközi József, Goszmann János, Keresztés Dezső, Bogár Sándor tanuknak a főtárgyelésen tett vallomási, végül Grecsó István és Dávid Ferenc tanuknak a főtárgyelésen a Bp. 313/b értelmében felolvasott vallomási. Minderen tanu vallomásokban a válott beszédek mondatai visszatükröződnek és a vádunk alapján azt is meg kellett állapítani, hogy a beszéd hatás eredménytelen nem is maradt. —

Főtárgyelés Páter Elemér válottal szerben pedig Hájja István, Jókány János, Németh Zoltán, Walter Vilmos, Walter György, Gábor Goldstein Arnold, Sárközi József, Goszmann János, Bogár Sándor tanu főtárgyelési vallomásaiban, végül Grecsó István, Forer Mihály és Dávid Ferenc felolvasott vallomásaiban lefektetett tényeket szolgálják további bizonyítéskul.

Ezen felsorokozott bizonyítékek alapján a kir. törvény szerk a tényállást az elődottok értelmében bizonyítottnak ítélte. —

III.

A bizonyítottnak ítélet tényállás szerint Tolnai Lejos

7/5/46.

B. IV. 254B
1933. / 11. sz. évf.

és Péter Elemer a néhai Pittersberger Antal teremtésén megjelent körülbelül 1000 főnyi tömeg előtt egy oly tartalom becsődöt intéztek, amelynek belső lényeges tartalma erre irányul, hogy a hallgató tömeget a fennálló törvényes állami és társadalmi rend ellen gyűlöletre izgassa. A Tolnai Lejos beszédekben említett burzsoázis jelenti magát egész társadalmi és gazdasági berendezkedésünket. Azt állítani, hogy az elhunyt királyság a burzsoázis áldozata nem csak hogy valótlan, hanem a tőkés gazdasági berendezkedés elleni társadalmi törvényes rendünk elleni gyűlöletre való ingetést is foglal magában. A bosszu elengedése pedig kapcsolatban a tőkés teremtésével rendkívül kedvezőtlenkedésével önmagában véve is elegendő erre, hogy a hallgató tömeget a törvényes állami és társadalmi renddel meggyűlöltetésre és alkalmassá erre is, hogy a proletárok osztályát erre izgassa, hogy utat nyitson az erőszakos diktatorikus lépés megvalósítására. Az pedig nem lehet kétséges, hogy a proletár diktatúra minden emberi létfeltételnek és legfőbb kincsünk teljes megismerésének jelentősége.

Péter Elemer vázolta a megállapított tényállás szerint a tömeg előtt állította a proletárdiktatúrát, a sovjet uniót és előrebekelte az Internacionálé felé. - Mindezen események ugyancsak ingetést foglalnak magukban, mert az erőszakos forradalmi lépés álló proletár diktatúra és sovjetunio életetése annak kívánását jelenti, a forradalmi felismerése pedig annak földicsajlására szolgál.

Mindezek alapján kétségtelen az, hogy az Tolnai Lejos, mint Péter Elemer vázolta események kiterjednek a 1921. III. tc. 56. §-a bék.

7/2/46.

2540
1933. / 11. évf. sz.

ben a Pitterberger Antal területi szervezésén megállapult, több ezer főnyi munkás csoportot a polgári társadalom és a klerikális elleni társaságok, a keresztény elleni beavatkozásra felhívta és a proletár diktatúrát, szovjetizációt elvető beavatkozásokkal felhívta és megmondta, erre vonatkozólag a helyi-érdekek védelmére egyik kocsiját feltartották, a többi kocsiját és a kocsikat felhívta,

akkor Péter Klára és Tolnai Lajos egy, az elleni társadalom törvényes rendjének erőszakos felbontására és megszüntetésére, különösen a proletár néven ismert társadalmi osztály kizárására vonatkozó erőszakos intézkedésre irányuló megállapított korszakokról és a törvényes és ezen megállapított korszakokról és annak elvégzésére elkövetett a Btk. 177/A. cikkében megnevezett elleni erőszak bűntettét, amit fentiek szerint tegyük voltak annak a csoportosulások, mely nyílt helyen fegyverrel erőszakot követtek el.

Tolnai Lajos vállalt a fővárosi bíróságon a vád tárgyát képező mozdulatok elvégzését, a nyomozás folyama alatt vállalkozással egyetemben tegyük.

Péter Klára vállalt a fővárosi bíróságon a vád tárgyát képező mozdulatok elvégzését, a vád tárgyát képező mozdulatok elvégzését a fővárosi bíróságon a vád tárgyát képező mozdulatok elvégzését.

A fővárosi bíróságon beavatott bírók a vád tárgyát képező mozdulatok elvégzését a vád tárgyát képező mozdulatok elvégzését a vád tárgyát képező mozdulatok elvégzését.

7540
 P. IV. / 11. szám.
 1933.

verült fel szerifébe olyan eset, amelyből alaposan erre lehetne következtetni, hogy akár Péter Blenár, akár Tolnai Lajos a területi szervekben való tevékenységük miatt olyan tevékenységet, amelyből alaposan erre lehetne következtetni, hogy a vádlottak a terület elhatárolása már előre meggyőzték, hogy a területet bolsevista agitáció céljaira fogják felhasználni a területi szerveknek, hogy ezen állítással előre elhatárolt területre is vezessenek.

A főtérképfelől szerifébe bizonyították megverült fel, erre vonatkozólag, hogy akár Péter Blenár, akár Tolnai Lajos a Kominterné Magyarországi Pártjának szervezeti kapcsolatokban állottak volna és hogy a KKP-től kaptak volna valamilyen utasítást a területet illetőleg.

A bizonyítottak alapján megállapított tényállás alapján aznap és bizonyos, hogy Tolnai Lajos és Péter Blenár vádlottak a területen megjelent 1000 főnyi tömeget az állam és társadalmi törvényes rendjének erőszakos felbontására és megszüntetésére irányulólag igyekeztek.

Tolnai Lajos szerepe a megállapított tényállás szerint az, hogy az elkövetésével befejeződött tömeg egy kis része, az ország és megyei állapotban lévő ifjú munkások csoportja ezen irányú hatása alatt kezdte áttelni a proletár diktatúrát, kezdte szítani a pöpköt, Tolnai Lajos szerepe az, hogy ezen nem jelenté az 1933. évi. 1. sz. törvényben meghatározottak szerint, kudarcszerű tevékenységet annak megállapítottja, hogy állam és társadalmi állami szervekkel szemben tevékenykedtek. Ilyen körülmények között

B. IV. 2540
1933. / 11. szám.

kedde pedig szeriféle vonatkozásban nem mutatható ki. Egy eredményesen végrehajtott irigység, nem jelent rongálást, nem jelent morális vereséget, mert nem egy általános felforgatásra irányuló cél, hanem gyűlölködési szándékkal lett ez elkövetve. Tolnai Lajos vádlott cselszövege tehát. Mivel az 1921. III. tc. 5[§]. 1 bek. meghatározott vátség tényállásait és nem az 1921. III. tc. 1[§]. 1 bek. meghatározott büntett tényállásokat érinti.

Ugyanazokat kell elmondani Péter Elemer vádlott megállapított tényállásaira is. Mivel a vádlottal szemben ugyancsak nincs szeriféle bizonyíték, hogy a KMP-be be lett volna szervezve, hogy a KMP-vel összeköttetésben bármiféle állás és társaságban állás megjelölt, irányított volna. Péter Elemer vádlottal szemben csak az kétségtelen, hogy ő is megjelent a teretben, ott a jelen volt tömegnek egy részét felkeltette, majd a későbbiek folyamán még egyéb bűncselekményt is követett el.

Mintegy ezek szerint sem Péter Elemerrel, sem Tolnai Lajossal szemben főtárgyelésen nem került fel olyan bizonyíték, amelynek alapján a vádlottakkal szemben az 1921. III. tc. 1[§]. 1 bek. meghatározott büntett tényállással megállapíthatók lettek volna, ezért vádlottakat a most ismertetett vád pontok 1[§] 1. Bp. 32[§]. 2. pontja alapján fel kellett menteni.

Az 1921. III. tc. 2[§]. 1 bek. 3. pontjára alapított vád tekintetében a kir. büntető törvények kielélik, hogy a főtárgyelési események szerint Tolnai Lajos a teret befejezése után a temetőből eltávozott és nem

B. XIV. 2542
1883

vett részt ebben a csoportosulásban, mely túlnyomórészt felment-
erőszakot eszközölt, majd pedig a villamos kocsik ellen erőszakoskodott. Tol-
nai Lejtes vádlottak tehát az erők közeli kifejlődésében semiféle
szerepe nem volt, miért is ezt a vádlottat az 1921. III. tc. 25. § 1. bek. 3. pont-
jában írt vérféltetési Bp. 325. § 2. pontja alapján felmenteni kellett.

Az előzőtől folyik az, hogy Tolnai Lejtes vádlottal szem-
ben a Btk. 176. §-at meghatározott büntéssel nem látna bizonyítható, megerősít-
tet a vádolás előtti munkák felmenteni kellett.

Péter Eleonór vádlott tekintetében a kir. törvényesek megállá-
pította, hogy megerősített vádlott az általa felhasznált tömeg túlnyomórészt egy
villamos kocsi ellen vetette és a megállított villamos kocsit a vádlott
a tömeggel együtt felborította, süllyeszt be az útba. Ezek a bizonyított tények
a Btk. 176. §-at meghatározott megkövetelt elleni erőszak büntetése a
14 évi fegyházra szabható meg.

Így nézve szemben, hogy az a megkövetelt elleni erőszak bár-
miféle veszélyes következményekkel nem járt, mely Péter Eleonór által végre-
hajtott elleni és társadalomellenes és az 1921. III. tc. 15. § 1. bek. meghatározott
megkövetelt, a főtárgyban semiféle bizonyítható nem került fel. A tény-
állás szerint a büntetés, a villamos kocsi felborítása következtében volt a
következmény, nem volt azonban ezekben a esetekben olyan megkövetelt
jelenség, amelynek érdekében és amelyvel összefüggőleg lett volna a Btk-
t megkövetelt büntéssel elkövetve.

Az 1921. III. tc. 25. § 1. bek. megállapíthatóságát először is

7/5/46.

2548

B. XIV. / 11. sz. /
1933.

morgalmi ténykedés szükségessége. Ez a morgalmi ténykedés az adott esetben nem mutatható ki. Szükséges tovább, hogy ezen morgalmi ténykedéshez a Btk-ban meghatározott vátség vagy büntetett erősen kapcsolódjék, hogy a követséges bűncselekmény a morgalom céljainak előbbrevitelé érdekében követelhető el. Adott esetben, nem lévén a morgalom kizárható, - nem lehet a megánosok elleni erőszak büntetettét, mint morgalmi ténykedéssel kapcsolatos bűncselekményt beállítani.

Ezekhez képest Péter Elemér vádlottat a kir. büntető törvényesék az 1921. III. tc. 25. § 1. bek. 3. pontjában írt büntetett vádjá elöl a Bp. 3265. § 2. pontja alapján felmentette.

A vád szerint a megánosok elleni erőszak büntette az 1921. III. tc. 25. § 1. bek. 3. pontjában meghatározott büntetthez kapcsolódik, mindezenáltal a vád szerint is helyesen a megánosok elleni erőszak büntető, mint örökös bűncselekmény is jelentkezik és jelen esetben jelentkezik is. A bizonyított tényállás szerint nem kétséges, hogy a távollévő Péter Elemér a megánosok elleni erőszak büntetettét elkövette akkor, amikor egy csoportosulás élén dolgokon erőszakot követett el. Ez erősen kétségtelen, hogy ezen bűncselekmény nem állott kapcsolatban egy az 1921. III. tc. 15. §-ban büntetendő cselekménnyel. Ilyen körülmények között tehát a vádlott távollétében a Btkv. 1765. §-ban írt cselekményt, az 1921. III. tc. 125. §-ban foglalt rendelkezésekre való figyelemmel érdemben elbírálni nem lehet,

Magyar Nemzeti Múzeum

16.

XIV

B. XIV. 2548 / 11. sz. ún.
1933.

hason a kir. törvényes az ítélet hozatala a vádlót tekintve nem re-
lőzte.

VI.

Az ítélet egyéb rendelkezései a felhívott törvényes-
kon alapulnak.

Budapest, 1933. április 24. napján.

Dr. Kovács Miklós sk. kir. büntető törvényeségi bír., f. elnök.

Dr. Jenovics Tibor sk. kir. büntető törvényeségi bír., előadó.

Dr. Bércsy Géza sk. kir. büntető törvényeségi bír., segéd bír.

Tóth Lajosval szemben

EZ AZ ÍTÉLET JOGERŐS ÉS VÉGREHAJTHATÓ.

[Handwritten signature]
ELNÖK

A kiadóhoz birtokos:

Kádás János
a bíróságtól

Magyar Nemzeti Múzeum